

SAMRÅDSREDOGÖRELSE – Bergslagsbanan, dubbelspår Gävle Västra – Forsbacka Gävle kommun, Gävleborgs län

Järnvägsplan, 2024-02-29

Uppdragsnummer: 173277

Trafikverket

Postadress: Redargatan 18, Gävle
Box 717, 801 05 Gävle

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE – Bergslagsbanan, dubbelspår Gävle Västra –
Forsbacka

Författare: Tyréns Sverige AB

Dokumentdatum: 2024-02-29

Ärendenummer: TÅHS-2023-000901 och TRV 2023/31739

Uppdragsnummer: 173277

Version: 1.0

Kontaktperson: Ragnhild Brändeskär, Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	4
3	Samråd	5
3.1.	Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	5
3.1.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	6
3.1.2.	Samråd med berörd kommun	10
3.1.3.	Samråd med kollektivtrafikmyndigheten	10
3.1.4.	Samråd med Försvarmakten	11
3.1.5.	Samråd med övriga myndigheter och organisationer	11
3.1.6.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	13
3.2.	Samråd vid utformning av planförslaget	14
	Detta avsnitt kommer att kompletteras i den fortsatta planläggningsprocessen.	14

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Ärendenummer för projektet är TÄHS-2023-000901 och TRV 2023/71379.

1 Sammanfattning

Dokumentet omfattar genomförda samråd för järnvägsplan för Bergslagsbanan dubbelspår Gävle Västra – Forsbacka. Utredningsområdet för projektet sträcker sig i öst-västlig riktning från den nya regionala tågstationen Gävle Västra till befintlig mötesstation i Forsbacka.

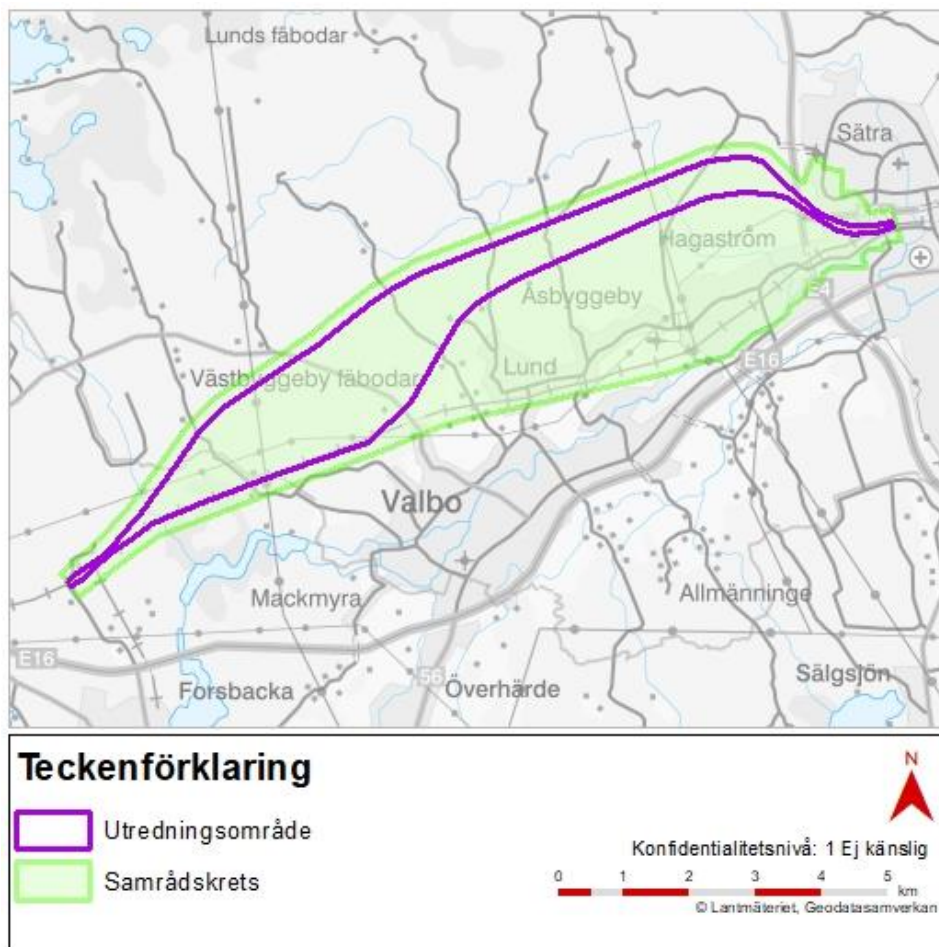
Det råder kapacitetsbrist på Bergslagsbanan och det är speciellt problematiskt på sträckan Gävle – Borlänge. I syfte att förbättra kapacitetssituationen och höja standarden planerar Trafikverket att bygga ett nytt dubbelspår mellan Gävle Västra – Forsbacka i ny sträckning. Projektet finns upptaget i Nationell plan som en integrerad del av objektet Ostkustbanan, etapp Gävle – Kringlan, kapacitetshöjning.

Inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan har samråd skett med Gävle kommun, Länsstyrelsen Gävleborg, Kollektivtrafikmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Då åtgärderna i järnvägsplanen antas innebära betydande miljöpåverkan har även övriga statliga myndigheter och organisationer som bedöms beröras ingått i samrådsprocessen samt berörd allmänhet. Samrådsprocessen har också omfattat alla fastigheter längs befintlig Bergslagsbana.

Samrådstiden var 3 januari – 4 februari 2024. I samband med samrådet erbjöds ett öppet hus för allmänheten i Hagaströms skola den 10 januari 2024. Under samrådstiden har samrådsunderlaget funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats. På webbplatsen har det också funnits möjlighet att lämna synpunkter via en samrådsportal. Samrådshandlingen har även funnits tillgänglig på Trafikverkets kontor, Redargatan 18 i Gävle samt på Valbo bibliotek och på Stadshuset, Gävle kommun.

2 Samrådsprocess

Inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan har samråd skett med Gävle kommun, Länsstyrelsen Gävleborg, Kollektivtrafikmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda inom utredningsområdet. Då åtgärden i järnvägsplanen utgör mer än fem kilometer nysträckning antas det medföra betydande miljöpåverkan enligt Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 6 § punkt 8 ("järnvägar avsedda för fjärrtrafik och anläggande av nytt spår på en sträcka av minst fem kilometer för befintliga järnvägar för fjärrtrafik"). Samrådsprocessen har därför utökats till att även omfatta övriga statliga myndigheter och organisationer som bedöms beröras samt berörd allmänhet. Samrådsprocessen har också omfattat alla fastigheter längs befintlig Bergslagsbana samt fastigheter och verksamheter mellan befintlig Bergslagsbana och utredningsområdet, se figur 1. Syftet med samrådet var för att informera att projektet har startats upp och för att få information om till exempel det rörliga friluftslivet.

Figur 1. Bergslagsbanans utredningsområde och samrådskrets.

3 Samråd

3.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan har hållits den 3 januari till den 4 februari 2024. Totalt skickades 2478 brev ut 4 januari 2024 både digitalt och via post till samrådskretsen.

Allmänheten och organisationer bjöds in till samrådsremiss samt öppet hus via annonsering i Gefle Dagblad och Arbetarbladet den 2 januari 2024 samt på Trafikverkets webbplats.

För enskilda som kan antas bli särskilt berörda och allmänheten m.fl. hölls ett öppet hus på Hogaströms skola den 10 januari 2024 klockan 17–19. Syftet med mötet var att samla in information från de berörda. Under mötet fanns möjlighet att ställa frågor eller lämna information till Trafikverkets representanter.

Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt under samrådstiden på Trafikverkets webbplats, Trafikverkets kontor Redargatan 18 i Gävle, Valbo bibliotek samt i Stadshuset, Gävle kommun. Trafikverkets webbplats har haft en länk till en samrådsportal där det har funnits möjlighet att lämna synpunkter.

Alla synpunkter i sin helhet finns diarieförda i Trafikverkets ärendehanteringssystem eller diariet. Under samrådstiden har 38 skriftliga yttranden inkommit.

3.1.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen Gävleborg har fått begäran om yttrande via e-post 27 december 2023 samt kompletterades med samrådsunderlaget 4 januari 2024. Under samrådet har Länsstyrelsen inkommit med ett yttrande enligt följande:

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att en placering så långt bort som möjligt från bebyggelsen söder om utredningsområdet är att föredra. Det bedöms innebära mindre störningar och risker för människors hälsa och säkerhet samt mindre hämmande för tätortsutvecklingen. En placering längre från bebyggelsen innebär mindre påverkan på rekreation, friluftsliv och minskade barriäreffekter. Skogslandskapet i norr bedöms mindre känsligt för exploateringen än odlingslandskapet utmed Gavleån i söder och ha färre konkurrerande markanspråk i dagsläget och på lång sikt.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket instämmer med Länsstyrelsen att en nordlig placering innebär mindre påverkan.*

Översiktsplan

Järnvägsplanen är förenlig med gällande, samt fördjupad, översiktsplan.

Detaljplaner

För att förenkla förståelsen av planläget föreslås en heltäckande karta där det sammanlagda planläget framgår i kommande samrådshandling.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att ta fram kartor med berörda detaljplaner i kommande skede.*

Riksintressen

Gävle – Valboåsen utgör riksintresse för vattenförsörjning. I kommande handlingar behöver effekterna närmare beskrivas för riksintresset och om vattnets kvantitet eller kvalitet påverkas på grund av val av lokalisering och antalet skärningar.

Nuvarande riksintresse för befintlig järnväg kommer att upphöra och tillträda för den nya sträckningen. Det saknas riksintresse för den planerade järnvägen som nu utreds. För att underlätta planeringen vore det positivt om Trafikverket förtydligade om avsikten att skapa en ny riksintressekorridor för den planerade sträckningen, och i så fall vid vilken tidpunkt i processen. Riksintresse för kulturmiljövården Sätra (X812) kan komma att påverkas vid anläggande av passage samt vid eventuella bullerskyddsåtgärder. I det kommande arbetet behöver det tydliggöras hur riksintresset bedöms påverkas samt undersöka eller förtydliga vilka åtgärder som bör vidtas för att undvika påtaglig skada på riksintresset.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att ta fram ett nytt riksintresse för kommunikation (planerad järnväg) för Bergslagsbanan under 2024. Effekterna och påverkan på riksintressen kommer att beskrivas i det kommande arbete.*

Miljö kvalitetsnormer

I den kommande processen ser Länsstyrelsen fram emot att ta del av vilka skyddsåtgärder som ska utföras och hur de säkerställs så att fastställda MKN i vatten och luft och att berörda miljömål nås. I den fortsatta planprocessen ska en bedömning göras om genomförandet riskerar att påverka berörda yt- och grundvattenförekomster negativt. Vid bedömningen kan bland annat SGU:s underlag om jordarterna och jorddjupet i området, i förhållande till det förväntade djupet för grundläggning, samt SGU:s underlag om grundvattnets sårbarhet för förorening användas.

Berörda vattenskyddsområden ska lyftas i handlingarna. Även vattenskyddsområden som ligger utanför men i planområdets närhet kan anses vara berörd. Samverkan kring skydd av relevanta vattenskyddsområden ska ske med berörd VA-huvudman.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket tar med sig given input till kommande projektering och utredning. Berörda MKN i vatten och luft, berörda miljömål samt vattenskyddsområden kommer att belysas i fortsatt arbete med järnvägsplanen. VA-huvudman är en del av samrådskretsen.*

Klimatanpassning

Undersökningar kopplade till klimatförändringar bör utföras parallellt med andra undersökningar, så tidigt som möjligt och som senast fram till kommande samrådshandling.

Att tidigt få med skyddsåtgärder exempel mot översvämningar, erosion, ras, skred eller sättningar kan vara att trummor dimensioneras för rätt flöden, höjdsättning av järnvägsbank eller geotekniska lösningar för att förhindra sättningar. Dessa aspekter är viktiga för att minimera drift och underhåll i framtiden.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket tar med sig input ovan i arbetet med dimensionering av teknisk anläggning.*

Buller och vibrationer, farligt gods och elektromagnetiska fält

En positiv aspekt med att flytta Bergslagsbanan är att bullersituationen förbättras väsentligt för bostäder utmed befintlig järnvägssträcka. Det är även positivt ur aspekten med farligt gods och elektromagnetiska fält.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket har noterat att Länsstyrelsen ser positivt på att flytta Bergslagsbanan norrut.*

Strandskydd

Flera mindre vattendrag finns i det område där järnvägskorridoren planeras. Dessa kan omfattas av generellt strandskydd 100 meter. Vissa av dem kan också visa sig vara diken. Eftersom strandskyddet upphävs i järnvägsplanen ska det föras ett resonemang kring vilken betydelse vattendragen har för strandskyddets syften, vilken påverkan upphävandet får och vilka skadeförebyggande åtgärder som kan vidtas.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket tar med ovanstående synpunkter gällande hantering av strandskydd i fortsatt arbete med järnvägsplanen. Samråd kommer att ske med Länsstyrelsen kring vattendragen i området.*

Arkeologi

En arkeologisk utredning har genomförts för endast del av samrådsunderlagets utredningsområde för en tänkt järnvägskorridor. För att kunna beakta fornlämningsmiljöerna vid val av sträckning behöver ytan som inte sedan tidigare har utretts arkeologiskt utredas med en kompletterande arkeologisk utredning.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket ser endast behov av kompletterande arkeologisk utredning i södra delen av utredningsområdet om järnvägen kommer att lokaliseras där. Länsstyrelsen har i yttrandet förordat en nordlig placering av järnvägen inom utredningsområdet.*

Vattenmiljö

Av samrådsunderlaget framgår att arbete i och vid vatten kommer ske under projektets byggskede eftersom järnvägen passerar flera vattendrag och våtmarker. Inga vattendrag inom utredningsområdet har ett medelvattenflöde större än 1 m³/s, varför nödvändiga trummor och

broar eller omgrävningar av vattendrag/vattenområden kan vara möjliga att hantera som anmälningspliktig vattenverksamhet.

Under byggtiden kan så kallat länshållningsvatten uppstå, särskilt vid planskilda korsningar där det ska schaktas ur för att exempelvis en väg ska passera under järnvägen kan en tillfällig grundvattensänkning ske. Länshållningsvattnet kan bestå av en blandning av tillrinnande dag- och grundvatten samt nederbörd som behöver avledas och eventuellt renas innan det leds vidare till recipient.

Grundvattenbortledning genom pumpning eller dränering är vattenverksamhet som är tillståndspliktig. Utgångspunkten är att tillstånd behöver sökas om det inte är uppenbart att det inte finns någon risk för skada på allmänna och enskilda intressen. Kommande utredningar bör beskriva i vilken omfattning som tillfälliga sänkningar av grundvattnet kommer att ske i projektet samt hur länshållningsvattnet kommer att hanteras avseende rening och motverkande av grumling (sedimentering).

Trafikverkets kommentar: Trafikverket kommer att utreda projektets påverkan på vattenmiljön i det kommande arbetet.

Naturmiljö

Området för den planerade järnvägskorridoren berör ett antal kända naturmiljöer och arter. Kommande miljöbedömning bör innehålla en kartläggning av lokalt växt- och djurliv samt en beskrivning av hur den planerade järnvägssträckningen kan påverka dessa. Kartläggningen bör omfatta:

- Kända naturvärden i området (skyddade områden, våtmarker, nyckelbiotoper, artförekomster med flera)
- Fullständig naturvärdesinventering inom hela utredningsområdet där värdekärnor pekas ut.
- Fågelinventering (framförallt häckfåglar) i och omkring området. Det är särskilt viktigt att utreda förekomst av rovfåglar. Finns viktiga flyttstråk, spelplatser eller födosöksområden? Använd metod för inventeringar presenteras. Hänsyn tas till känsliga uppgifter.
- Fladdermusinventering vid förutsättning för förekomst (kartläggning av förekomst och eventuella sträckningsvägar). Om inventering inte utförs bör det tydligt beskrivas varför.

Anläggningens effekter på naturmiljön i området under byggtid och drift ska beskrivas liksom eventuella skyddsåtgärder. Bland annat bör miljöbedömningen innehålla en beskrivning av effekter på områdets hydrologi (våtmark, sumpskog, vattendrag) samt hur eventuella närliggande NR/Natura-områdena kan påverkas av åtgärden. Även påverkan på strandskyddets syften, friluftslivet och landskapsbilden ska beskrivas.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket kommer att utföra erforderlig kartläggning av naturmiljön i samband med miljökonsekvensarbetet. Fågel- och fladdermusinventeringar är inplanerade i kommande arbete.

Tillstånd

Om geotekniska undersökningar eller andra verksamheter planeras utföras kan de behöva anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om de kan utgöra en väsentlig ändring av naturmiljön och verksamheten eller åtgärden inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i miljöbalken. Likaså gäller följdverksamheter, exempelvis anläggande av arbetsvägar

eller massupplag, som inte har behandlats i den ursprungliga tillståndsprövningen kan behöva anmälas för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att hantera 12 kap 6§ samråd om behov uppstår i det fortsatta arbetet med järnvägsplanen.*

Flodpärlmusslor

Innan arbete i vattendrag ska genomföras så måste flodpärlmusslor inventeras på lokalen. Om musslor påträffas ska de flyttas uppströms arbetets plats. Det är då också nödvändigt att minimera grumlighet som kan uppstå vid grävningsarbetet. Påträffas flodpärlmusslor vid lokalen så ska Länsstyrelsen informeras.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att inventera flodpärlmusslor innan påbörjat arbete i vattendrag.*

Invasiva arter

Invasiva främmande arter såsom jätteloka och jättebalsamin kan växa inom området för markarbetet. Verksamhetsutövaren kommer därför att ha ett stort ansvar för att minimera spridning av invasiva arter. En inventering av invasiva arter bör därför utföras innan exploatering. Jordmassor från områden med invasiva arter kan endast användas på plats. Måste sådana massor flyttas så ska de omhändertas på korrekt sätt. Ska invasiva växter röjas måste man se till att växtmaterialet bränns och inte komposteras.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att inventera invasiva arter i samband med planarbetet.*

Rekreation och friluftsliv

Värden för friluftsliv och rekreation inom området påverkas i olika grad beroende på hur järnvägen slutligen dras. Bedömd påverkan på friluftslivets intressen behöver tydliggöras i kommande underlag.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att utreda projektets påverkan på rekreation och friluftsliv i det kommande planarbetet.*

Trafikfrågor, teknisk infrastruktur

Länsstyrelsen ser positivt på att Trafikverket ger möjligheten att bevara den tidigare järnvägssträckan efter det att spåret har rivits för rekreativa syften exempelvis för gång- och cykeltrafik. Stråket kan även ha goda möjligheter att rymma annan viktig teknisk infrastruktur parallellt med de rekreativa syftena.

Trafikverkets kommentar: *Avveckling av befintlig järnväg är en särskild process och ingår inte i järnvägsplanen.*

Jordbruksmark

Utredningsområdet omfattar jordbruksmark i anslutning till Kallbäck som består av flera sammanhängande jordbruksytor samt en yta nordväst om Kallbäck utmed väg 551 som består av en yta omsluten av skogsmark. I samrådsunderlaget beskrivs enbart jordbruksmarken i anslutning till Kallbäck, vilket behöver justeras i kommande samrådshandling.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att utreda åtgärdens eventuella påverkan på jordbruksmarken.*

Klimat och energi

Andelen godstrafik på väg ökar och vägtrafiken står för en stor del av Sveriges klimatutsläpp. Att möjliggöra för en överflytt till järnväg är ett sätt att minska utsläppen och därmed klimatpåverkan.

3.1.2. Samråd med berörd kommun

Gävle kommun har fått begäran om yttrande via e-post 27 dec 2023. Trafikverket har nära samarbete med Gävle kommun och en representant från kommunen deltog på öppet hus i Hagaströms skola.

Under samrådstiden har Gävle kommun inkommit med ett yttrande enligt följande:

Gävle Kommun anser generellt att samrådsunderlaget är väl genomarbetat och håller en hög kvalitet. Tillika anses vald spårkorridor vara väl vald och är i enlighet med den kommunala planeringen. Gävle kommun har idag flera pågående utvecklingsprojekt med beröring till Bergslagsbanan, så som Gävle Västra, Tolvforsskogen och Forsbacka verksamhetsområde. I dessa projekt, såväl som i vårt gemensamma samverkansuppdrag Trafikpusslet, pågår en kontinuerlig och produktiv dialog i tät samverkan som Gävle kommun önskar fortsätta.

Bergslagsbanan kommer i stor utsträckning inverka på det rörliga friluftslivet och naturlivet i området, men även kulturmiljöer och skogsbruk. Detta medför att passager för dessa intressen behöver utformas med hög ambitionsnivå så att den tillkommande barriäreffekten minimeras. Gävle kommun emotser även fortsättningsvis en tät dialog med Trafikverket i takt med att projektet Bergslagsbanans utveckling och samverkar gärna i frågorna för en väl avvägd utformning och för möjligheten att dela underlagsmaterial mellan organisationerna.

Pågående utveckling och detaljplaneläggning för verksamhets- och terminalområdet i Forsbacka Norra är av vikt för Gävle kommun eftersom det möjliggör arbetstillfällen och tillväxt då det fyller en efterfrågan på större verksamhetsområden med tillgång till järnväg. Gävle kommun menar att befintligt industrispår i Forsbacka behöver vara funktionellt och att möjligheten för befintliga och framtida verksamheter att ansluta till Bergslagsbanan kvarstår.

Med anledning av verksamhetsområde Forsbacka önskar kommunen att Trafikverket förlänger projektet och dragning av nytt dubbelspår längs hela verksamhetsområdet för att öka den samhällsekonomiska nyttan av projekt Bergslagsbanan.

Gävle kommun vill generellt understryka vikten av att projekt Bergslagsbanan genomförs då stora negativa effekter i annat fall uppstår i samband med utbyggnaden av Ostkustbanan, i synnerhet kring Gävle Västra och Lexe. Gävle kommun för gärna en dialog kring möjligheterna till överlåtelse av befintlig järnvägssträcka till kommunen.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket tar med sig synpunkterna in i det fortsatta arbetet med järnvägsplanen. Trafikverket har ingen finansiering för att utöka järnvägsplanens geografiska omfattning. Trafikverkets ambition är att behålla industrianslutningen i Forsbacka.*

3.1.3. Samråd med kollektivtrafikmyndigheten

Region Gävleborg ser mycket positivt på programmet Gävle-Kringlan i vilken åtgärden med dubbelspår mellan Gävle Västra och Forsbacka ingår. En ökad kapacitet på både Ostkustbanan och Bergslagsbanan innebär förbättrade restider för både person- och godstrafik går helt i linje med det utvecklingsarbete som Region Gävleborg eftersträvar och verkar för.

Vidare ser Region Gävleborg en tydlig koppling mellan detta projekt och anläggandet av en ny regional järnvägsstation vid Gävle Västra, vilket är ett namngivet projekt i länsplanen för regional

infrastruktur för vilken Region Gävleborg ansvarar och prioriterar åtgärder inom.

3.1.4. Samråd med Försvarmakten

Försvarmakten svarar att de inte har något att erinra i rubricerat ärende.

3.1.5. Samråd med övriga myndigheter och organisationer

Sveriges Geografiska Undersökning (SGU)

SGU avstår från att granska remissen och lämna platsspecifikt yttrande men hänvisar till SGU:s allmänna riktlinjer.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket tar med sig de allmänna riktlinjerna i det fortsatta arbetet med järnvägsplanen.*

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB)

MSB avstår att yttra sig i ärendet

SJ AB

SJ AB har inga synpunkter på den föreslagna lokaliseringen av nytt dubbelspår Gävle Västra – Forsbacka.

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall Eldistribution har elnätsanläggningar och planerade elnätsanläggningar inom området och inom närområde för aktuellt projekt. Vattenfall önskar en fortsatt dialog med Trafikverket om hantering i detta ärende.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att ha en fortsatt dialog med Vattenfall Eldistribution gällande befintliga och planerade elnätsanläggningar.*

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)

SMHI ser fram emot att ta del av kommande bullerutredning, skyddsåtgärder, klimatkalkyl och PM reducerad klimatpåverkan.

Inför kommande utredningsskeden bör följande beaktas:

sträckningar nära eller över/genom vattendrag och våtmarker bör utformas omsorgsfullt så att de naturliga hydrologiska förhållandena inte påverkas.

Angående översvämningsrisk från Gavleån måste befintlig järnvägsbank beaktas då den troligtvis utgör en topografisk barriär även om det finns trummor genom den. I senare skede av arbetet krävs ett tydliggörande rörande rivning av befintlig järnväg och hur rinnvägar påverkas av detta.

Risken för påverkan på vattendrag och vattentäkter vid olyckor med farligt gods måste utredas, och åtgärder vidtas för minimering av konsekvenserna vid en eventuell olycka.

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Vid bedömning av framtida klimatförändringar, riskvärdering och planering av anpassningsåtgärder bör klimatet analyseras utifrån flera olika utsläppsscenarioer och flera möjliga utfall utifrån dessa beaktas.

SMHI påminner att södra Norrlands kustland ligger i ett område i Sverige som historiskt drabbats av flera stora nederbördsmängder både i form av snö och regn. Samma område lär också i framtiden drabbas av stora nederbördsmängder.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet med järnvägsplanen. Avveckling av befintlig järnväg är en särskild process och ingår inte i järnvägsplanen.

Svenska kraftnät

I anslutning till aktuellt utredningsområdet har Svenska Kraftnät flera anläggningar som är av betydelse för rikets elförsörjning. Dessutom finns utbyggnadsplaner i området för att stärka upp transmissionsnätet, öka överföringskapaciteten och byta ut ledningar som uppnått sin tekniska livslängd. Planering och projektering behöver därför ske i samråd med Svenska Kraftnät.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket kommer att ha en fortsatt dialog med Svenska Kraftnät gällande befintliga och planerade elnätsanläggningar.

Gävle Vatten AB

Det aktuella utredningsområdet för Bergslagsbanan ligger delvis inom tillrinningsområdet till Gävle – Valboåsen som är basen för Gävles dricksvattenförsörjning. Vattentillgången i Gävle – Valboåsen är begränsad och Gävle Vatten utnyttjar all tillgänglig kapacitet. En minskning av grundvattentillförsel från tillrinningsområden kan därför få negativa konsekvenser för vattenförsörjningen. Utredningsområdet ligger inte inom nuvarande vattenskyddsområde med delar av området ingår i det förslag till nya områdesavgränsningar och föreskrifter som Gävle Vatten har tagit fram i revideringen av Gävle – Valboåsens vattenskyddsområde.

Delar av sträckningen ligger inom föreslagen sekundär och tertiär zon för grundvatten och många av de ytvattendragen i området ingår i den föreslagna zonen för ytvatten. Inom den föreslagna skyddszonen för ytvatten återfinns de vattendrag som har en rinntid på mindre än 12 timmar till de som bedöms ha god kontakt med Gävle – Valboåsen, eller där ytvattenuttag finns för vatten som sedan tillförs på olika sätt till huvudmagasinet.

Gävle Vatten anser att Trafikverket behöver visa hur den planerade sträckningen inom utredningsområdet ska kunna genomföras utan att påverka tillrinningen till vattentäkten. Det är främst området mellan Gävle Västra och en bit bortom Tolvforsskogen som ligger inom Gävle – Valboåsens tillrinningsområde. Gävle Vatten bidrar gärna med underlag till vattentäktens tillrinningsområden som underlag till för Trafikverkets fortsatta arbete.

Gävle Vatten anser att dagvatten behöver planeras så att risken för förorening av grundvattentäkten minskas. Det är även viktigt att en plan finns för hur olycka/tillbud ska hanteras för att minska riskerna för vattentäkten, framför allt i delar på genomsläppliga jordarter och i närheten av ytvattendrag. Gävle Vatten anser även att det är viktigt att säkerställa att de massor som kommer att användas vid etableringen inte påverkar grundvattenkvaliteten negativt.

Avvattning och dagvattensystem behöver samordnas med projekt Tolvforsskogen och Gävle västra och behov av ett eventuellt kommunalt omhändertagande av dagvatten för vissa sträckor behöver utredas i samråd med Gävle kommun och Gävle Vatten och beskrivas i planen.

Planområdet passerar några områden där vattendrag redan är kulverterade, t ex vid Igeltjärnen vars avrinning är kulverterad i dagvattenledningsnätet nedströms i Sätra och Lexe samt i Västbyggeby. Till det sistnämnda vattendraget kommer sannolikt delar av banvallen avvattnas. Det bör beaktas i planläggningen om det finns risk för påverkan på befintligt dagvattenledningsnät. Det kan finnas behov av fördröjning uppströms alternativt att erforderliga förstärkningar på befintligt nät utförs.

Sammanfattningsvis bedömer Gävle Vatten att det är viktigt att den kumulativa effekten av miljöpåverkan från de olika planerna på recipienterna måste beaktas och samordnas med Gävle

kommun och Gävle Vatten. Gällande påverkan på yt- och grundvatten önskar Gävle Vatten vara delaktiga i det framtida utredningsarbetet.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att ha en fortsatt dialog med Gävle Vatten gällande påverkan på yt- och grundvatten och ser positivt på att Gävle Vatten önskar vara delaktiga i arbetet.*

Statens Geotekniska Institut (SGI)

SGI har tagit del av underlaget och har inga synpunkter.

Gävle Energi AB

Gävle Energi informerar att det finns elnätledningar och optoledningar inom utredningsområdet, samt att de nya fjärrvärmeledningarna till Tolvforsskogens verksamhetsområde kommer att korsa järnvägen.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att ha en fortsatt dialog med Gävle Energi AB gällande befintliga och planerade ledningar.*

Bergviks Skog Öst

Bergviks Skog Öst informerar att det finns skogsbilvägar inom utredningsområdet som är viktiga för effektiva virkestransporter.

Trafikverkets kommentar: *Trafikverket kommer att ha en fortsatt dialog med Bergviks Skog Öst angående skogsbilvägarna.*

3.1.6. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Brev skickades ut till enskilda som kan bli särskilt berörda den 4 januari 2024. De med digital postlåda fick brevet i Kivra under samma dag, övriga fick brevet via post. Ett öppet hus har hållits i Hageströms skola den 10 januari klockan 17–19. Det kom cirka 130 personer och under mötet fanns det möjlighet att ställa frågor eller lämna information till Trafikverkets representanter.

Det har funnits möjlighet att lämna synpunkter på Trafikverkets webbplats, via en samrådsportal, samt att skicka in synpunkter via brev. Det fanns även möjlighet att lämna synpunkter på synpunktsformulär under öppet hus. Flera är positiva till Bergslagsbanans nya sträckning. Boendemiljön i Lexe, Hageström, Valbo kommer att förbättras när befintlig Bergslagsbana rivs.

Det har inkommit synpunkter kring gång- och cykelbanan mellan Sätra och Lilla Lexe. Gång- och cykelbanan används av boende i området; både som jobbspendlingsväg och som promenadstråk runt Sätra och Lexe/Hageström.

Trafikverkets kommentar: *Den nya järnvägen ska passera över Hamnleden och E4 på bro. På grund av detta måste Hamnleden sänkas och nuvarande gång- och cykelpassage kan inte behållas. Det ingår i järnvägsplanen att utreda planskild passage för gång- och cykeltrafik.*

Den nya järnvägsanläggningen kommer att korsa flera skogsbilvägar. Det finns önskemål om att vägarna ska vara öppna både under byggtiden samt när nya järnvägen är i drift. Längs vissa av vägarna finns permanent boende som är oroliga för att räddningstjänsten eller polisen inte ska kunna ta sig fram. Det finns även önskemål att eventuella portar dimensioneras för extrema skyfall och snöfall.

Området norr om Hageström används flitigt av skidåkare, cyklister, vandrare och med flera. Det finns önskemål att bibehålla möjlighet att ta sig från vattentornet i Hageström till anslutningsvägen från Sättras vattentorn.

Trafikverkets kommentar: I det fortsatta arbetet kommer Trafikverket att utreda hur korsande vägar påverkas och tidigt samråda detta med vägföreningarna samt enskilt berörda fastighetsägare.

Det har inkommit synpunkter gällande Tolvforsskogen och Igeltjärnsområdet. Områden är populära strövområden för boende i närheten och den möjligheten begränsas när järnvägen byggs.

Trafikverkets kommentar: Bergslagsbanan kommer att förläggas söder om Ostkustbanans nya sträckning från Gävle Västra till E4:an och Trafikverket samverkar med övriga aktörer för att minimera påverkan i områden.

Boende i området kring Sätra och Lilla Lexe är oroliga att bullernivåerna kommer att bli höga, både under byggtiden och när järnvägen är i drift. Skogsområdet används av hästägare och det finns en oro för oljud under byggtiden.

Trafikverkets kommentar: I arbete med järnvägsplanen ingår det att ta fram en bullerutredning för att belysa åtgärdens konsekvenser och redogöra för eventuella skyddsåtgärder. Under byggtiden kommer Naturvårdsverkets allmänna råd gällande buller från byggarbetsplatser att följas. Dessa riktlinjer innebär att för permanentbostäder, fritidshus och vårdlokaler finns ett värde för maximal ljudnivå nattetid under tiden 22–07.

Trafikverket har mottagit synpunkter kring den sena inbjudan till öppet hus.

Trafikverkets kommentar: Enligt förordning (2012:708) om byggande av järnväg 6 § ska inbjudan till samråd ske genom brev, kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Trafikverket har i detta fall valt att både bjuda in till samrådsremiss samt öppet hus via annonsering i Gefle Dagblad och Arbetarbladet samt skicka ut brev för enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Detta för att nå ut till flera och informera om att projektet har startat samt att så många som möjligt ska få möjlighet till att yttra sig om hur området används. Annonsering i tidning genomfördes den 2 januari 2024 och på grund av tekniskt fel skickades breven ut den 4 januari.

Trafikverket har mottagit synpunkter på att den befintliga bron (Bäckvägen, väg 551) över Bergslagsbanan inte har full bärighet vilket är begränsande för timmertransporter. Det framkom önskemål om att bron rivs eller får full bärighet (BK4). Det har också framkommit önskemål om att befintlig Bergslagsbana ska vara tillgänglig som ridväg efter att järnvägsanläggningen har rivits.

Trafikverkets kommentar: Avveckling av befintlig järnväg är en särskild process och ingår inte i järnvägsplanen.

Det har inkommit information om brunnar i området, och fastighetsägare har uttryckt oro för vattnets kvalitet under och efter byggtiden.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket kommer att utföra en brunnsinventering i kommande skede, och brunnar som bedöms komma att påverkas av den nya järnvägen kommer att inventeras och besiktigas.

3.2. Samråd vid utformning av planförslaget

Detta avsnitt kommer att kompletteras i den fortsatta planläggningsprocessen.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Box 717, 801 05 Gävle. Besöksadress: Redargatan 18, Gävle.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se